

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravljanje: Maribor, Karlova 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Opomin k miru.

Ameriška demokracija je bila že od nekdaj ter je tudi sedaj velika glasnica miru. Saj je mir nujen predpogoj za demokracijo (za vlado ljudstva). Kjer govorijo kanoni, onemi glas naroda. Spregovorijo pa kanoni, ne da bi ljudstvo dalo za to dovoljenje, saj se ga navadno niti ne vpraša za mnenje. Ne samo v dobi, dokler traja vojna, se glas ljudstva ne sliši, marveč tudi v povojnih razmerah se ljudstvo s svojo pravico ne more povse uveljaviti. Demokracija je torej tesno spojena z mirom. Ta zveza je tako prirodna, da demokracije tudi tam ni, kjer pri vladodržcih ne prevladuje miroljubno mišljenje in teženje. Dokaz za to so povojne diktature, bodisi marksistične, bodisi nacionalistične, ki izhajajo iz revolucijske borbe.

Ko so Zedinjene države Severne Amerike v aprilu 1917 posegle v svetovno vojno, jih je vodila težnja, da se svetovnemu klanju čimprej napravi konec ter se vpostavi mir. V to svrhu se mora streti to, kar je bila največja in stalna nevarnost za evropski mir: pruski militarizem. Vodrov Wilson, takratni predsednik Zedinjenih držav, je proti temu militarizmu, ki je ogražal mirno sožitje med narodi, proglasil kot cilj ameriškega poseganja v svetovno vojno: vpostavitve miru, ki mu bodi neporušna podlaga demokracija narodov, kojih vsak odločuje sam o svoji usodi. Da bi ta mir po zaključku vojne ostal trajen, to bodi naloga Zveze narodov, ki je zveza samostojnih držav za pospeševanje vzajemnega dela med narodi ter za jamstvo miru in mednarodne varnosti.

Ko so ideje velikega idealista Wilsona v povojni dobi v Evropi obledele, da so še komaj zaznatne, je njegov četrti naslednik (prvi iz demokratske stranke, ki ji je pripadal Wilson) Roosevelt poslal Evropi sporočilo, ki je poteklo iz istih idej. S vseameriške konference, ki je bila početkom decembra v Buenos-Airesu (glavnem mestu Argentine v Južni Ameriki) in ki se je udeležil tudi predsednik Roosevelt, je predsednik Zedinjenih držav naslovil na Evropo najresnejši opomin, naj ne pozabi, da pomeni vojna razdejanje cvetočih mest in dežel, siromaštvo posameznikov in skupnosti, propad kulturne družbe.

»Prepričan sem«, je poudaril Roosevelt, »da hočejo tudi danes vsi narodi omikanega sveta živeti v miru in da stremijo po vojni le vodje nekaterih vlad. Na oni strani oceanov (v Evropi in Azi-

ji) so se zgostili oblaki, za katerimi se skrivajo stara sovraštva in ideje novih fanatikov, ki trdijo, da je mogoče najti nova tržišča samo z novimi osvojitvami. Zato tudi padajo načela o svetosti pogodb med narodi, zato se Evropa mrzlično oborožuje, zato narodi, ki so postali odgovorni za tako tekmovanje v oboroževanju, neizbežno pospešujejo sredstva in čas, ko naj bi nastalo novo razdejanje.

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina se sestane 11. t. m. Ob 9. uri dopoldne. Na tem sestanku bo določen dnevni red nadaljnjega zasedanja.

Sami se obsojajo. O kmečki zaščiti piše »Kmetijski list« (2. decembra): »Prvi začetki kmečke zaščite so odložili plačilo dolgov. Mislili smo, da to ne bi dolgo trajalo, ker smo vedeli, da vsak zastoj pomeni v gospodarstvu nazadovanje, dolg zastoj pa celo že propast. Upanje, da bo pravična rešitev dana kmalu, nam je zbužalo dejstvo, da so vse države, ki so imele slične težkoče, v prav kratkem času odpravile zaporo denarnih zavodov, kmečke dolgove pa odkupile in jih spremenile v dolgoročne obveze z nizko obrestno mero. Čakali smo od dne 20. aprila 1932 do dne 26. septembra 1936. Več ko štiri leta.« — To je najhujša obsodba Jenesarjev, katerim tudi pripada »Kmetijski list« s svojimi kmetijci. Če bi bili ti ljudje še dalje na vladi, bi morali kmetje in denarni zavodi še dalje čakati.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vedno naraščajoča ublažitev odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. Pozornost po vsej Evropi je vzbudila za naš državni praznik 1. december pisava vodilnega italijanskega časopisja. Najbolj ugledni italijanski listi so objavili za ta dan Jugoslaviji izredno prijazne članke, v katerih so hvalili našo kraljevo rodbino in so opozarjali na dejstvo, da so zavladali med obema državama dobri sosedni odnošaji, ki se bodo razvili v doglednem času v prijateljsko razmerje. Ta prijeto presnetljiva pisava nam jasno kaže, da stojimo pred novo in boljše bodočnost obetajočo ureditvijo naših stikov ter razmer z Italijo.

Namen vseameriške konference ni samo preprečiti v bodoče sleherno vojno med ameriškimi državami ter izpopolniti organizacijo svojega miru, marveč tudi preprečiti, da bi kjerkoli nastali pogoji za novo vojno. Mi bomo ohranili svoje ideje in bomo tudi branili demokratske oblike vladavin, ker se zavedamo, da nam je mogoče samo tako se izogniti vsem nasprotstvom, preprečiti vsa sovraštva, ojačiti vse dobre namere, zagurati svojo pravico, povečati upanje v mir in blagostanje ne samo naših narodov, marveč tudi vseh narodov sveta.

Neprijetno zasedanje sveta Zveze narodov. Za 10. decembra je sklican v Ženevo svet Zveze narodov radi državljanske vojne v Španiji. Rdeča španska vlada, ki je še vedno članica Društva narodov, zahteva od njega, da napove proti nacionalistični španski vladi sankcije ali kazenske odredbe, kakor je prišlo svoj čas do njih napram Italiji, ko je pričela vojno z Abesinijo. Španski rdečkarji hočejo od Zveze narodov še iztisniti sankcije tudi proti Italiji in Nemčiji, ki podpirata španske zmagovite nacionaliste. Z zasedanjem 10. decembra je postavljena Zveza narodov pred rešitev vprašanja, kateremu ne bo kos.

Važne spremembe v Bolgariji na vidiku. Na Bolgarskem pripravljajo ustanovitve državne stranke, ki bi naj uvedla demokracijo v vladne posle. Za osnovenje nove stranke je že imenovan potreben akcijski odbor in so se izvršile dalekosežne spremembe osebnosti v notrajnem ministrstvu in pri policijskih ravnateljstvih. Skoro vsi dosežani načelniki so prestavljeni in precej višjih uradnikov je odpuščenih iz državne službe. Na izpraznjena mesta so imenovani čisto novi ljudje.

Avstrijsko prestolico Dunaj je obiskal na povratu iz Rima regent Madžarske admiral Horthy. Sprejet je bil od Avstrijcev z vladarskimi častmi in veliko vojaško parado, pri kateri je sodelovalo 11.000 vojakov.

Novi ukrepi Hitlerjeve nemške vlade. Hitlerjeva vlada je sprejela nov zakon, po katerem bo vsak nemški državljan, ki vede ali nevede iz lastnega in brezvestnega koristoljubja ali iz drugih nižjih namenov proti zakonskim določbam izvozi iz države svoje premoženje v inozemstvo, ali pa pusti svoje premoženje v inozemstvu in s tem povzroči veliko škodo nemškemu narodnemu gospodarstvu, kaznovan s smrtjo. Njegovo premoženje bo zaplenjeno. To se nanaša tudi za dela, ki so st-rjena v inozemstvu.